

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківської

державної академії культури

Протокол № 5 від «22» грудня 2023 р.

Голова Вченої ради

Василь ШЕЙКО

Введено в дію

наказом в.о. ректора

від «26» грудня 2023 р. № 194

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КАФЕДРУ
МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ**

Харків – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кафедра музейно-туристичної діяльності (далі кафедра МТД) є базовим структурним підрозділом Харківської державної академії культури (далі – Академія), що здійснює підготовку фахівців з вищою освітою за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами навчання; проводить навчально-методичну, наукову (науково-дослідну), організаційну, виховну діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією).

1.2. До складу кафедри МТД входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання.

1.3. Кафедра створюється за рішенням Вченої ради Академії. Положення про кафедру, а також зміни і доповнення до нього, розглядаються і затверджуються Вченою радою Академії і вводяться у дію наказом ректора Академії.

1.4. У своїй діяльності кафедра МТД керується Конституцією України, Законами України: «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативними документами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України щодо освітньої галузі; наказами та розпорядженнями Міністерства культури та інформаційної політики України; іншими законодавчими та нормативно-правовими актами з питань освіти; правилами і нормами з охорони і безпеки праці, протипожежної безпеки; Статутом Академії, Колективним договором Академії, наказами ректора, що регулюють освітню діяльність та Положенням про кафедру.

1.5. Робота кафедри МТД ґрунтується на принципах науковості, саморозвитку, гуманізму, демократизму, наступності, персональної і колективної відповідальності; організується і здійснюється на підставі перспективних планів та відповідно до плану роботи кафедри на навчальний рік за всіма видами освітньої діяльності. Обговорення ходу виконання планів роботи та інших питань діяльності кафедри здійснюється на засіданні кафедри, яке проводиться не менше одного разу на місяць.

1.6. До складу кафедри МТД входять професори, доценти, старші викладачі, викладачі, докторанти, аспіранти, педагогічний та навчально-допоміжний персонал.

1.7. Безпосереднім керівником кафедри МТД є завідувач кафедри, який організовує її роботу і несе відповідальність за результати її діяльності в повному обсязі. Завідувач кафедри обирається на конкурсній основі.

1.8. На засідання кафедри МТД можуть запрошуватись, з правом дорадчого голосу, представники інших кафедр Академії або інших закладів вищої освіти.

1.9. Засідання кафедри МТД уповноважене ухвалювати рішення за умови присутності на ньому не менш ніж двох третин працівників кафедри. Рішення ухвалюється простою більшістю голосів присутніх членів кафедри. Протокол засідання веде секретар.

1.10. При проведенні конкурсного відбору на заміщення вакантних посад

науково-педагогічних працівників за результатами розгляду і обговорення професійних якостей по кожній кандидатурі, яка бере участь у конкурсі, кафедра таємним голосуванням затверджує висновок. Рішення кафедри з цього питання вважається дійсним, якщо у голосуванні взяли участь не менше двох третин із складу трудового колективу кафедри і за нього проголосували більше половини осіб, які брали участь у голосуванні.

1.11. Позачергове засідання кафедри може бути скликано за ініціативою не менше двох третин усіх працівників кафедри або за рішенням завідувача кафедри.

1.12. Документація кафедри МТД з кадрових та виробничих питань, змісту і методів проведення освітньо-виховного процесу, науково-дослідної роботи тощо оформлюється згідно з інструкцією з діловодства.

1.13. Припинення діяльності кафедри здійснюється шляхом її ліквідації або реорганізації наказом ректора на підставі рішення Вченої ради Академії. При реорганізації уся документація кафедри з основних видів діяльності має бути своєчасно передана на збереження правонаступнику, а під час ліквідації – до архіву Академії.

1.14. Контроль за діяльністю кафедри здійснює декан факультету.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

2.1. Головною метою кафедри МТД є забезпечення викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми; здійснення наукової, навчальної, інноваційної, методичної, виховної роботи у відповідності до стандартів вищої освіти; удосконалення професійних компетентностей здобувачів освіти через індивідуальну роботу з кожним з них, формування гармонійно розвинених особистостей.

На кафедрі можуть поєднуватись різні форми підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та стажування учасників освітнього процесу.

2.2. Основними завданнями кафедри є:

- забезпечення якості освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти та нормативних документів з організації освітньої діяльності;
- реалізація освітньо-професійних, освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців;
- управління змістом та процесом професійної підготовки учасників освітнього процесу, його науково-методичним супроводом;
- забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, використання отриманих результатів в освітньому процесі, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації;
- підготовка науково-педагогічних кадрів та організація підвищення їх кваліфікації;
- формування особистості шляхом патріотичного, правового,

екологічного виховання; розвиток в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності;

- налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності;
- вивчення попиту на спеціальність 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» та 242 «Туризм і рекреація» на ринку праці;
- сприяння працевлаштуванню випускників.

3. ФУНКЦІЇ КАФЕДРИ

З навчальної роботи:

- 3.1. Проведення на сучасному рівні освітнього процесу за всіма формами навчання відповідно до затверджених робочих навчальних планів і графіків освітнього процесу.
- 3.2. Підготовка справ по акредитації освітніх програм.
- 3.3. Здійснення комплексного науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін кафедри МТД: підготовка навчальних та робочих програм дисциплін, підручників, навчальних посібників, розробка навчально-методичних матеріалів щодо проведення усіх видів навчальних занять і самостійної роботи здобувачів освіти.
- 3.4. Впровадження в освітній процес Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та рейтингового оцінювання академічних досягнень здобувачів освіти.
- 3.5. Здійснення постійного контролю якості навчання здобувачів вищої освіти із дисциплін кафедри МТД, аналіз результатів поточного та підсумкового контролів, забезпечення умов для якісного їх проведення.
- 3.6. Організація та контроль самостійної роботи здобувачів освіти.
- 3.7. Впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освітньої діяльності.
- 3.8. Розроблення та застосування засобів діагностики результатів навчання (тестові завдання, завдання для контрольних робіт, екзаменаційні білети тощо).
- 3.9. Внесення пропозицій деканові факультету щодо складу екзаменаційних комісій зі спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» та 242 «Туризм і рекреація» на 1 та 2 рівнях вищої освіти.
- 3.10. Організація і проведення атестації випускників, забезпечення умов для ефективної роботи екзаменаційних комісій.

З науково-методичної роботи:

- 3.11. Розробка та вдосконалення переліку компетентностей для підготовки здобувачів вищої освіти.
- 3.12. Розробка на підставі стандартів вищої освіти освітніх програм, навчальних планів з освітніх програм, які реалізуються на кафедрі МТД.
- 3.13. Розробка, узгодження та затвердження робочих навчальних планів,

навчальних програм дисциплін, тематики курсових і магістерських дипломних робіт (проектів), засобів діагностики результатів навчання, критеріїв оцінювання рівня професійної підготовки здобувачів освіти.

3.14. Організація творчого співробітництва з закладами вищої освіти України, інших держав з метою удосконалення діяльності кафедри.

3.15. Підготовка підручників, навчальних посібників, інших навчально-методичних матеріалів відповідно до поточних та перспективних планів кафедри.

3.16. Планування заходів щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників кафедри.

З наукової та інноваційної роботи:

3.17. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (аспірантів, докторантів), контроль за термінами виконання ними певної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертацій.

3.18. Проведення попереднього атестування аспірантів і докторантів.

3.19. Здійснення підготовки і підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, розгляд дисертацій, підготовлених до захисту членами кафедри або здобувачами.

3.20. Проведення науково-дослідної роботи (НДР) з теоретичних, науково-методичних, творчих та інших проблем за профілем кафедри та з проблем педагогіки вищої школи.

3.21. Обговорення та впровадження результатів НДР у практичну діяльність та в освітній процес, видача рекомендацій для їх публікації, залучення до наукових досліджень студентів, організація їх участі в конференціях, конкурсах, олімпіадах, що проводяться Академією або іншими закладами вищої освіти.

3.22. Координація взаємодії з іншими кафедрами та науковими підрозділами Академії.

3.23. Забезпечення підготовки та видання публікацій (монографії, словники, довідники, стандарти, наукові журнали, статті, доповіді тощо).

3.24. Організація культурних та творчих обмінів, участь викладачів та здобувачів освіти в національних і міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах, пленерах, зустрічах.

3.25. Створення умов для залучення здобувачів освіти до наукової роботи.

3.26. Організація участі здобувачів освіти в наукових конференціях, семінарах, конкурсах студентських наукових робіт.

3.27. Створення умов для участі співробітників кафедри у роботі експертних рад, комісій, робочих груп, інших органів забезпечення якості освіти, спеціалізованих радах із захисту дисертацій тощо.

З організаційної роботи:

3.28. Розгляд індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників кафедри МТД; вивчення, узагальнення та розповсюдження кращого досвіду роботи.

- 3.29. Участь у створенні розкладів навчальних занять, заліково-екзаменаційних сесій, атестації здобувачів освіти.
- 3.30. Сприяння проходженню стажування та підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників відповідно Плану підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри згідно чинних вимог.
- 3.31. Проведення організаційної та індивідуальної роботи з науково-педагогічними працівниками кафедри МТД, здобувачами освіти, спрямованої на їх активну участь в освітньому процесі, на розвиток професійної культури, дотримання етичних норм, правил внутрішнього розпорядку Академії, забезпечення атмосфери вимогливості, доброзичливості та взаємної поваги, взаємодопомоги та співпраці у стосунках між працівниками, викладачами і здобувачами освіти.
- 3.32. Встановлення наукових і творчих зв'язків із закладами вищої освіти, профільними організаціями, установами (зокрема іноземними) щодо підготовки спеціалістів в галузі туризму та музеєзнавства на основі сучасних досягнень теорії та практики.
- 3.33. Активізація студентської та молодіжної наукової діяльності через залучення здобувачів вищої освіти до виконання дослідницьких тем і науково-творчих проєктів, участі у процесі комерціалізації науково-творчих розробок.
- 3.34. Сприяння підвищенню ефективності процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності академії.
- 3.35. Здійснення контролю за проведенням науково-педагогічними працівниками кафедри навчальних занять, практик тощо.
- 3.36. Організація роботи кураторів академічних груп.
- 3.37. Участь в організації та проведенні вступної кампанії.
- 3.38. Проведення профорієнтаційної роботи з метою залучення абітурієнтів на навчання за спеціалізаціями кафедри.
- 3.39. Забезпечення систематичного зв'язку з випускниками кафедри.
- 3.40. Організація і супроводження сторінки кафедри МТД на сайті Академії.
- 3.41. Висвітлення результатів діяльності кафедри на інформаційних стендах, у соціальних мережах і засобах масової інформації.
- 3.42. Забезпечення виконання рішень Вченої ради Академії, розпоряджень та доручень керівництва Академії.

З виховної роботи:

- 3.43. Здійснення комплексу заходів, спрямованих на виховання високорозвиненої особистості в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України в умовах розвитку української державності.
- 3.44. Розроблення, затвердження та виконання планів виховної роботи, зокрема, проведення виховних заходів у гуртожитках та вдосконалення освітньо-виховного процесу в Академії
- 3.45. Організація та проведення разом із громадськими організаціями й органами студентського самоврядування виховної роботи серед здобувачів освіти. Проведення заходів щодо підвищення духовного та культурно-

освітнього рівня студентської молоді.

3.46. Розробка та проведення заходів щодо утвердження в студентському середовищі здорового способу життя.

3.47. Проведення заходів щодо дотримання здобувачами освіти законодавства України, морально-етичних норм поведінки в Академії, за її межами, дбайливого ставлення до майна Академії.

3.48. Планування й організація заходів щодо соціально-психологічної адаптації в Академії першокурсників, підтримання зв'язків із батьками здобувачів освіти.

3.49. Організація забезпечення участі здобувачів освіти в загально-академічних творчих та спортивних заходах.

З міжнародної діяльності:

3.50. Розробка та реалізація комплексу заходів щодо інтеграції в міжнародний освітньо-науковий та мистецький простір.

3.51. Здійснення міжнародного співробітництва та партнерства у межах наданих повноважень з іноземними закладами вищої освіти, або їх структурними підрозділами, установами, об'єднаннями тощо на підставі угод, укладених Академією.

3.52. Вивчення міжнародного досвіду підготовки фахівців за профілем кафедри та використання його в освітньому процесі.

3.53. Презентація діяльності та досягнень кафедри на міжнародному рівні, зокрема за допомогою веб-сайту Академії та веб-сторінки в мережі Інтернет.

3.54. Участь в організації обміну здобувачами освіти, та науково-педагогічними працівниками зі спорідненими кафедрами закладів вищої освіти-партнерів згідно з договорами про співробітництво.

3.55. Участь у виконанні міжнародних освітніх та мистецьких проєктів, програм за спеціалізацією кафедри.

3.56. Проведення самоаналізу діяльності кафедри.

4. ПРАВА І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ

4.1. Кафедра для вирішення поставлених перед нею завдань має право:

- на академічну свободу, що реалізується в інтересах особистості, суспільства;
- на академічну мобільність для провадження професійної діяльності;
- обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість освітнього процесу;
- брати участь в управлінні Академією, у тому числі обирати з числа науково-педагогічних працівників кафедри представників до вищого органу громадського самоврядування та Вченої ради Академії;
- самостійно приймати рішення і здійснювати дії, що не суперечать чинному законодавству і не порушують вимог діючих нормативних документів та Статуту Академії;
- взаємодіяти з усіма структурними підрозділами Академії при реалізації

своїх функцій;

- проводити в установленому порядку семінари, конференції, мистецькі та організаційні заходи в межах освітньо-виховної та наукової роботи;
- здійснювати контроль за всіма заходами, що проводяться науково-викладацьким складом кафедри;
- заслуховувати звіти і давати оцінку результатам роботи працівників кафедри;
- вносити пропозиції керівництву Академії щодо структури і штатної чисельності кафедри.

4.2. Кафедра МТД відповідає за:

- Викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні закріплених навчальних дисциплін;
  - своєчасне і якісне навчально-методичне забезпечення закріплених дисциплін;
  - якісне і повне виконання вимог робочих навчальних планів і програм дисциплін;
  - рівень професійних компетентностей, набутих здобувачами вищої освіти в процесі навчання;
  - якість виконання запланованих освітньо-виховних, творчих і наукових заходів;
  - своєчасність і об'єктивність наданої інформації про свою діяльність.
- Відповідальність кожного працівника кафедри є індивідуальною, залежить від покладених на нього посадових обов'язків і визначається посадовою інструкцією та Правилами внутрішнього трудового розпорядку Академії.

5. СТРУКТУРА ТА КЕРІВНИЦТВО

5.1. Структура кафедри МТД і її штати затверджуються ректором Академії.

5.2. Кафедра МТД у своїй структурі може мати лабораторії, кабінети та інші приміщення, певне обладнання й майно необхідне для забезпечення освітньої діяльності. Кафедра відповідає за належний стан аудиторного та лабораторного фонду, за цільове використання приміщень.

5.3. Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри, який не може перебувати на посаді більш як два строки. Керівник кафедри повинен мати науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю кафедри. Керівник кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням Вченою радою Академії строком на п'ять років з урахуванням пропозицій трудового колективу кафедри та факультету. Ректор Академії укладає з керівником кафедри контракт.

5.4. Завідувач кафедри МТД:

- розробляє стратегію розвитку діяльності кафедри;
- забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін;

- здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною, творчою, науковою та виховною діяльністю викладачів, виконанням усіх видів навчальних занять на кафедрі за всіма формами навчання;
- здійснює аналіз успішності здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін кафедри і не менше двох разів на семестр обговорює це питання на засіданнях кафедри;
- створює умови для формування у здобувачів освіти професійних компетентностей;
- формує пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу за профілем кафедри;
- забезпечує розробку, моніторинг якості та удосконалення освітніх програм та навчальних планів;
- здійснює аналіз ринку освітніх послуг і ринку праці за напрямками підготовки фахівців на кафедрі;
- сприяє розвитку зв'язків з працедавцями і органами управління освітою;
- затверджує плани роботи кафедри та індивідуальні плани роботи викладачів кафедри, інші документи за компетенцією кафедри;
- здійснює розподіл педагогічного навантаження та визначає функціональні обов'язки між працівниками кафедри, контролює своєчасність та якість їх виконання;
- забезпечує впровадження інноваційних технологій в освітній процес, проведення поточного та підсумкового контролю, організовує їх аналіз на засіданнях кафедри;
- організовує вивчення та впровадження кращого досвіду роботи викладачів кафедри, забезпечує навчальну та методичну допомогу викладачам кафедри;
- планує підготовку науково-педагогічних, наукових кадрів та підвищення кваліфікації працівників кафедри;
- контролює виконання особами, які навчаються і працівниками кафедри, правил з охорони праці та протипожежної безпеки;
- бере участь у роботі органів управління Академією;
- вносить в установленому порядку подання керівництву Академії щодо прийому на роботу, переміщення та звільнення працівників кафедри, їх заохочення, та притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- вносить пропозиції щодо створення необхідних умов для проведення освітньо-виховного та науково-дослідного процесу;
- відповідає за своєчасне і якісне виконання функціональних обов'язків співробітниками кафедри;
- завідувач кафедри може бути звільнений із займаної посади ректором Академії за умови порушення Статуту Академії, на підставі рішення Вченої ради або невиконання умов контракту.

6. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

Виконуючи свої функції, кафедра МТД взаємодіє з:

- іншими кафедрами Академії – з питань освітньо-виховного процесу, обміну досвідом, здійснення міжфакультетських наукових досліджень, спільних виховних, культурно-масових та інших заходів;
- іншими структурними підрозділами та службами Академії (центри, відділення, навчальні лабораторії, тощо).

Кафедра МТД взаємодіє та регулює свої відносини з іншими підрозділами згідно з організаційно-розпорядчими, нормативними документами ректорату та Статутом Академії.

У взаємовідносинах із підрозділами кафедра одержує та надає інформацію, передбачену регламентом роботи кафедри та графіком виконання постійних доручень.

7. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО КАФЕДРУ

- Положення розглядає та затверджує Вчена рада Академії.
- Положення вводиться в дію наказом ректора Академії.
- Зміни та доповнення до Положення розглядає і затверджує Вчена рада Академії. Зміни та доповнення до Положення вводяться в дію наказом ректора Академії.

Завідувач кафедри
музейно-туристичної діяльності

Анатолій ЩЕРБАНЬ

Декан факультету культурології та
соціальних комунікацій

Наталія КОРЖИК